

درباره محسن ابوالقاسمی

دکتر محسن ابوالقاسمی زبان شناس
متولد سال ۱۳۱۵ ملایر
عضو هیئت مدیره انجمن ادبیات فارسی دانشگاه تهران در سال ۱۳۷۷
عضو هیئت مدیره انجمن ادبیات فارسی دانشگاه تهران در سال ۱۳۷۷
دانشگاه تهران ۱۳۴۴-۱۳۴۵
دوره به بنیاد فرهنگ ایران به ریاست دکتر پرویز نائل خانلری در سال ۱۳۴۵
دوره پژوهشگاه فرهنگ ایران و تدریس در آن
تدریس در دانشگاه تهران با عنوان استادیار دانشیار و استاد ۱۳۸۱-۱۳۷۷
تألیف بیست کتاب در زمینه دستور زبان فارسی، تاریخ زبان و زبان‌های باستانی که از جمله آنها می‌توان به: دستور زبان فارسی، شعر در ایران پیش از اسلام، تاریخ زبان فارسی، متون لغوی، در زبان فارسی، ریخت‌شناسی، درباره زبان پارسی، ریشه‌شناسی باستانی، دیدگاه و کثیرهای ایرانی و... اشاره کرد.
از دکتر ابوالقاسمی مقالات زیادی در مجلات مختلف به چاپ رسیده است

محمد هگمتانه: بازشناسی زبان‌های باستانی ایران و کشف رمز از نوشته‌های آن دوران دیرین اگرچه یکسر موهن لادان‌هایی است که زبان شامیان غربی در طول تاریخ و به ویژه چندسده اخیر داشته‌اند، اما بازگردانی آن به خاستگاه اصلی خود این زبان‌ها و کوشش‌ها برای بازآزموی و گسترش آن، مدیون چهره‌های معدودی است که لاجرم این مسیر دوسویه را طی کرده‌اند و تا حدود زیادی به انجام رسانده‌اند. از این چهره‌های معلوم و مشخص یکی دکتر محسن ابوالقاسمی است که در این عصره و به طول یک عمر با جد و جهد تمام کوشیده است این را پیش از هر چیزی بی‌شکافی و در تحصیل این علم مخصوص و نگاه‌دوست و تهیه منابع مورد نیاز برای مطالعه این زبان‌ها از ایران‌رفته به ما می‌گوید. دکتر ابوالقاسمی منشی خیلی از دانش‌آموختگان سال‌ها می‌چندان دور و نه چندان نزدیک این سرزمین، پس از طی تحصیلات مقدماتی وارد یکی از رشته‌های دانشگاهی دوره خود می‌شود و به تحصیل «ادبیات فارسی» می‌پردازد. رشته‌ای که شاید ریشه‌هایش در همان چیزی بوده باشد، که بعدها به سوی آن کشیده می‌شود و به عنوان یک علم و علاقه بنیادی آن را بی می‌گیرد. سرآغاز آن اشیا و این است و الفت را، وقتی به گذشته دکتر ابوالقاسمی بازمی‌گردیم، ابتدا در اشاره‌ای می‌توانیم که دکتر «هفتاق» در کتاب «تاریخ ادبیات» خود داشته است و بعدها در نگاه نوعی و گذرایی که نوی کتب دانشگاهی آن دوره به زبان اوستایی و پهلوی و فارسی باستان بوده است.

ماجراجویی که تقریباً به پنج دهه پیش معلوف می‌شود و تاکنون و تا پنج دهه بعد از آن هم می‌گذرد و می‌گذرد. نبود رشته‌های باستانی و این عنوان، در ایران، دکتر ابوالقاسمی را راهی انگلستان می‌کند و راهی لندن و راهی دانشگاه این شهر. آنجا توسط پروفیسور «هنگینگ»، رئیس دپارتمان زبان‌های باستانی، پذیرش می‌شود. کسی که مصداق با حضور تحصیلی او در دانشگاه لندن، راهی آمریکا می‌شود و برای همیشه هم همان جا می‌ماند. بدین ترتیب و در غیاب پروفیسور هنگینگ معروف، دکتر ابوالقاسمی، از محضر شاگردان صاحب‌نام استادفاده می‌کند. کسانی که میان آنها می‌توانیم «مکنزی»، «بیور»، «پروفیسور وایت»، «امریکا» و یک استاد زن اشاره کرد که چند کتاب از توسط همایون صنعتی، به فارسی برگردانده شده است.

در این دوره تحصیلی «احمدتغیگر» و «بهمن سرکاتی» نیز ابوالقاسمی را همراهی می‌کنند. دوره‌ای که دیگر دانشجویان ایرانی آن با چندسال تقدم نامی، «مهدادها»، «همادی» و «سلیمه» تشکیل می‌دادند. شش نفری که همه درجه A.M می‌گیرند که معادل دپارتمان در سطح بی‌اید و مقدمه نوشتن رساله

دکتر ابوالقاسمی در این میان بیشتر به زبان‌های باستانی و تاریخی ایران پرداخته است و تسلط ویژه و گم نظیری بر آنها دارد. به طوری که تدریس هر کدام از شاخه‌های این علم نظری، توأم با تهیه جزوات و کتابهایی بوده، که در ایران اغلب قائم به نام او هستند و به عبارتی مدرسی این رشته به حساب می‌آیند. وقتی از او درباره زبان‌های ایرانی می‌پرسیم، آنها را به سه دسته دوره تقسیم می‌کند و این تقسیم‌بندی را مربوط به خود زبان فارسی می‌داند که با سه نوع خط متفاوت، سه اثر مجزا در تاریخ ما به جا گذاشته است. دوره نخست از وی محدود به آغاز هزاره اول پیش از میلاد تا سال ۳۳۱ پیش از میلاد است و دوره دوم به آغاز هزاره اول پیش از میلاد تا سال ۳۳۱ پیش از میلاد است. دوره سوم به آغاز هزاره اول پیش از میلاد تا سال ۳۳۱ پیش از میلاد است. او همزمان با فارسی باستان به زبان راجح دیگری هم اشاره می‌کند که زبان اوستایی و خط خاص خود (اوستایی) است. دیگر زبان‌های بازشناخته شده آن دوره، یکی زبان مادری، است که مقداری از واژگان آن در زبان فارسی باستان و زبان یونانی باقی مانده و یکی هم زبان اسکمی، که آثار آن را می‌توان در زبان‌های باستانی هند و یونان یافت. دکتر ابوالقاسمی در ادامه به «دوره میانه» می‌پردازد که خط‌ها و زبان‌های مختلفی را شامل می‌شود. آغاز این دوره را، وی سال ۳۳۱ پیش از میلاد و پایان آن را زمان یعقوب لیث، بازگو می‌کند. زبان‌های مختص به این دوره نیز خود به دو گروه زبان‌های غربی و شرقی تقسیم می‌شود. این تقسیم‌بندی، پهلوی اشکانی و فارسی میانه (پهلوی) در رده زبان‌های غربی و زبان‌های چون سده‌ی و خوارزمی و بلخی و سگایی در رده زبان‌های شرقی قرار می‌گیرد. در گذار از این دوره، به دوره سوم زبان‌های ایرانی یا «دوره نوین» می‌رسیم، که از زمان یعقوب لیث آغاز تا به امروز ادامه می‌یابد. مهمترین زبان این دوره اخیر، فارسی است و مرته‌های بعدی، پشتو و کردی و «آسی» (که در قفقاز است) و بلوچی، (که در ایران و پاکستان رواج دارند) را می‌بینیم و می‌توانیم. زبان‌های دوره نوین، آنچنان که ابوالقاسمی می‌گوید، زبان‌هایی هستند که آثار ادبی دارند و با رسم الخط خاصی خود به نگارش درمی‌آیند.

اما با دکتر ابوالقاسمی فارغ از بحث زبان و دربار گفت‌وگو گذشته علمی و تحصیلی خود، یاد می‌آوریم از استادی دوره لیسانس ادبیات فارسی خود می‌کند. «دبیر الله صفا»، «دبیر الزمان فروزفر»، «عبدالحامید بدیع الزمانی»، «پرویز نائل خانلری»، «عبدالمعز قریب»، «حسین خلیبی» و «مدرس زرنی» نام‌های شاخصی هستند که او در این یادآوری به آنها اشاره بر آنها درود می‌فرستد.

جست و جو در زبان‌های از یاد رفته!

اتفاق جالبی که در آن سالها و در رشته زبان‌های باستانی می‌افتد، روند معکوسی است که در پذیرش دانشجویان پیش می‌آید. یعنی در این رشته برخلاف دیگر رشته‌های دانشگاهی آن دوره، ابتدا دانشجویان دوره دکتر پذیرفته می‌شود. که متشکل از همان بازگشتگان دوره A.M دانشگاه لندن است و سپس در سال تحصیلی ۴۵-۴۴ مقطع فوق لیسانس به آن اضافه می‌شود و سپس در مقطع لیسانس، که دوسه دوره بیشتر دوام نمی‌آورد این مقطع اخیر دلیل حذف دوره لیسانس از رشته زبان‌های باستانی را، دکتر ابوالقاسمی به حساب دانسته ادبیات می‌گذارد که برای کل رشته‌های پذیرش دانشجویان داشته و هر دانشجویی از یک سال تحصیل در این دانشکده، باید درخواست ادامه تحصیل در رشته‌ای خاص را می‌آورد. در این میان دانشجویان بیشتر به رشته‌های

علوم اجتماعی، زبان خارجی و ادبیات فارسی اقبال نشان می‌داده‌اند و باقی به انتخاب رشته زبان‌های باستانی می‌پردازند، که رشته خاصی بوده و طرفدار عام نداشته است. دکتر ابوالقاسمی و دکتر بهار نخستین کسانی بوده‌اند که بعد از دریافت درجه دکتر، به تدریس زبان‌های باستانی می‌پردازند و در روشن ماندن چراغ این درس و در بازرگانی آن، پشتکار زیادی از خود نشان می‌دهند. بعدها دیگرانی هم که با آنها در لندن بودند، بازمی‌گردند و ضمن ادامه تحصیل در این رشته و دریافت درجه دکتر، به تدریس آن مشغول می‌شوند. زبان‌های باستانی اگرچه جنبه کاربردی و روزمره ندارند و در فعالیت‌های جاری ما جایگاه خاصی پیدا نمی‌کنند، اما همواره به عنوان یکی از رشته‌های بنیادی، که سهم بزرگی هم در گاهی امروز ما نسبت به گذشته تاریخ دارد، مطرح بوده و هست.

آگهی مناقصه

فراخوان مشارکت در راه اندازی CT ماهشهر و شوشتر
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
چندی شاپور هوزان

از تاریخ ۸۴/۷/۲۴ تا یک هفته
به نشانی: اهواز، معاونت درمان، کلبان خرم، طبقه چهارم

تلفن تماس: ۰۶۴-۳۳۳۷۰۶
داخلی ۱۳۹ تلفنکس: ۰۹۴-۳۳۳۳۰

نماینده انحصاری در ایران: **شرکت ماناکویر (سهامی خاص)**

تهران، خیابان ولیعصر، بلوار خدیجه‌ایان، میدان اسفند، پلاک ۱۵، ساختمان ۱۵
تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۲۱۱۶
فکس: ۰۲۱-۸۸۷۲۱۱۷
E-mail: info@manakavir.com

ریسودرافت
چاپخانه‌ای کوچک و مدرن

آگهی مزایده ج/۴/۸۴

شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان در نظر دارد اقدام استعلام واقع در روستای درک و ایسین شامل انواع زیراتوم، گاز و برق و خدمات آهنی خود را از طریق مزایده به فروش برساند. لذا از کلیه علاقه‌مندان دعوت به عمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز تا تاریخ انتشار آگهی با مراجعه به واحد بازرگانی نسبت به خرید استعلام مزایده اقدام نمایند.

تلفن امور بازرگانی: ۱۳-۳۳۳۸۰۱
تلفن شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان: ۰۴-۳۳۳۸۲۴۱-۲
تلفن شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان: ۱۳۸-۳۳۳۳۱۴۸

روابط عمومی و آموزش همگانی

آگهی استخدام

یک شرکت تولیدی محصولات پتروشیمی برای تأمین نیروی انسانی متخصص خود در رشته حسابداری برای خدمت در تهران- به چند نفر با شرایط زیر نیازمند می‌باشد.

۱- لیسانس حسابداری با حداقل معدل ۱۴ از دانشگاه‌های معتبر کشور که دارنده دیپلم ریاضی- فیزیک با حداقل معدل ۱۶ باشد.
۲- دیپلم ریاضی- فیزیک با حسابداری با حداقل معدل ۱۶ باشد.
متقاضیان باید تسلط به زبان انگلیسی-آشنایه کامپیوتر و ساکن تهران باشند.
واجدین شرایط می‌توانند خلاصه سوابق شغلی و مدارک تحصیلی خود را به همراه یک قطعه عکس و تلفن تماس حداکثر تا ۱۵ روز پس از انتشار این آگهی به صندوق پستی تهران- ۱۱۳۶۵/۴۴۹۱ واحد اداری ارسال نمایند.

وزارت مسکن و شهرسازی
معاونت نظام مهندسی و اجرای ساختمان

قابل توجه

متقاضیان شرکت در آزمونهای حرفه‌ای مهندسان و کارکنان فنی ساختمان

وزارت مسکن و شهرسازی در اجرای مواد ۱۰۱، ۲۶ و ۲۸ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اقدام به برگزاری آزمون‌های حرفه‌ای مهندسان و کارکنان فنی ساختمان از طریق آزمون‌های آخذ و ارتقا، پروانه اشتغال به کار مهندسی و کارکنان فنی در تاریخهای ۲۴ و ۲۵ آذرماه سال ۸۴ می‌نماید.

بدین منظور ثبت نام آزمون حرفه‌ای مهندسان در رشته‌های معماری، شهرسازی، عمران (تقویت و محاسبات)، مکانیک، برق، نقشه برداری و تریک و آزمون کارکنان فنی ساختمان در رشته‌های معماری، عمران، مکانیک، برق و نقشه برداری از تاریخ ۸۴/۵/۳ شروع شده و تا تاریخ ۸۴/۷/۱ ادامه خواهد داشت. لازم به ذکر است ثبت نام به صورت الکترونیکی و از طریق وب سایت معاونت نظام مهندسی و اجرای ساختمان به نشانی <http://www.nezam-mohandesi.ir> می‌باشد.

دفتر تحویل و ترویج مقررات ملی ساختمان

Mehras Consulting Co.
دوره آموزشی نرم افزارهای مهندسی

آموزش و محاسبه:
فهرست نرم افزارهای آموزشی:
PLANT, PIPELINE, PIPING, PFD, P&ID, HAZOP, HAZID, TANK, CASAR, HYSIS, HYSYS, ASPEN PLUS, ASPEN HX, ASPEN B3, PIPEBASE, PIPEBASE, HYSIS

توسعه نرم افزارهای مهندسی و محاسبه:
ETAP, PIP, ROCAD, STEEL, ETABS, SAP

نرم افزارهای مهندسی محاسبه:
FLAC 3D, FLAC 2D, FLAC 1D, CURVE 3D, CURVE 2D, CURVE 1D, IBC

آموزش و محاسبه:
ASPEN ICAES, ASPEN POLYMER, PFD, HX, CURVE 3D, CURVE 2D, CURVE 1D, IBC, HYSIS, HYSYS, ASPEN PLUS, ASPEN HX, ASPEN B3, PIPEBASE, PIPEBASE, HYSIS

فروش نرم افزارهای مهندسی، استنادات در راه‌های خدمات و پشتیبانی
شیراز و تهران، ابتدای خیابان میرداده، مجتمع کامپیوتری پارس، برج ۱۵ طبقه ۱۵
آموزش: ۰۱-۸۸۷۲۱۱۶۷، فروش: ۰۵-۸۸۷۲۱۱۶۷، تلفن: ۸۸۷۲۱۱۶۷